

Helgi Sallo: „Põdesin õudselt, et olen Sally rolli jaoks liiga vana. Iga jumala päev vaatasin peeglist, kuidas need kostüümid mulle istuvad.“

„Olin siis üle neljakümne ja põdesin õudselt, et olen Sally rolli jaoks liiga vana. Iga jumala päev vaatasin peeglist, kuidas need kostüümid mulle istuvad,“ tunnistab Helgi Sallo muiates. „Nüüd ajab see mind naerma, sest see kõik ei omanud tegelikult mingit tähtsust. Põdemist oli rohkem kui vaja.“

Kui muusikal „Kabaree“ 1984. aastal Estonias esietendus, oli Helgil mängida kaks rolli: klubi Kit Kat täht Sally Bowles ja preili Schneider. „Mõelda, olin ju juba 42aastane, aga Sally, keda kehastasin, suisa tütarlaps. Preili Schneiderit oli märksa parem teha.“

Toonase „Kabaree“ tõi Estonia lavale Ago-Endrik Kerge, kes Helgi sõnul teadis väga täpselt, mida tahab. Lõi ta ju ise ka koreograafia. Kõnelemata sellest, et Kerge sattus esietendusega kohe punaseltsimeeste põlu alla. „Nimelt toimus tegevus totalitaarses riigis ja etenduse finaalis kulmineerus grandioosseks apoteoosiks see, kui terve lava oli pruunsärklasi täis, lauldi hümnitaolist marssi ja pöörduti seljaga publiku poole, tervitades ilmuvat tegelast, kes võttis küllaltki tuttava asendi,“ meenutas toonase „Kabaree“ lavastaja Kerge hiljem ETV saates „Kergelt Estonias“. „Ning ülevalt lae alt langesid alla suured punased kangad, neid oli terve lava täis, lava muutus järsku punaseks ja oma juhti tervitavaks massiks.“ Tõe huvides olgu öeldud, et polnud need kangad üksnes punased, vaid nende keskel laiutas valgele taustale maalitud haakrist.

Katrin Karismal, kes ses „Kabarees“ Helgi Sallo ja Vaike Kiigega vaheldumisi Sallyt kehastas, teab rääkida, et rabanduse äärel olnud ka Eesti punapartei liider Karl Vaino, kes punaseid haakristilippe nähes näost sama tooni värvunud: „Vaino tuli ja käskis need palakad saalist ära korjata ja lahkus.“

Kerge kutsuti kultuuriministri juurde vaibale. Eesmärgiks oli tõrksale lavastajale leebelt selgeks teha, et lavastuse lõppu tuleb muuta. Kerge polnud nõus. Ent sellest polnud lugu. „Need tulipunased kangad värviti määdunudpruuniks,“ on Karismal meeles, kuidas kirgaspunane lavalt kadus. „Eks teatri juhtkonnast võib aru saada – kas mängida etendust edasi või

ohtuleht.ee

Estonia teater
Teater

lõpetada selle mängimine üleüldse,“ resümeeris Kerge. „Mina aga seda tükki enam vaadata ei tahtnud.“

Seevastu publik nautis toonast „Kabareed“ hoogsalt. Mis sest, et lavastaja Kerget süüdistati otsesõnu fašismi propageerimises. „Süda hüppas rõõmust, kui Piret selle rolli sai.“

Seekordse „Kabaree“ puhul Estonias haakristilipud enam ei lehvi ja Helgi enam laval ei ole. Tema teeb näitejuhitööd.

Katrin seevastu saab kahasse Juuli Lillega mängida preili Schneiderit. „Need lavastused – see, mis oli 40 aastat tagasi, ja nüüdne, on väga erinevad,“ tõdeb Katrin. „Eelmisel korral oli meil teatud mõttes hollywoodilik ja glamuurne lähenemine, praegune aga näitab väga vaest Saksamaad. Kit Kat klubigi on keldris. See oli raske periood, aga samas ülevoolavalt hedonistlik.“

Katrin kehastatud preili Schneidergi pole põhjatult jõukas, sest tal on üksnes paar-kolm tuba välja üürida. „Tema iseloom pole minu, ta on teistmoodi naine,“ tunnistab Katrin. „Ta on kohaneja, ta jääb ellu. Härra Schulz oli tema ainus võimalus ja temast ta loobub. Armastust ei olnud Schneider varem ju tundnud ja härra Schulzist loobumine on tema traagika. Lavastaja sõnul on „Kabaree“ Sally ja preili Schneideri lugu. Nemad on ohvrid. Mina aga olen õnnelik, et saan seda rolli teha.“

Ent Katrinil on põhjust ka teistpidi õnnelik olla, sest praeguses „Kabarees“ kehastab üht Sallydest tema draamanäitlejast tütar Piret Krumm. „Süda hüppas rõõmust, kui Piret selle rolli sai,“ lausub Katrin. „Mul on tunne, et Pireti puhul on tegemist päris tugeva draamanäitlejaga ja ilma selleta on Sallyt mängida väga raske. Kuna ma tean, et ta on väga musikaalne, mõtlesin, et Sally on päris tore pähkel talle närida. See roll tuleb esitada nii, et see puudutaks publikut. Sally peab publikut šokeerima, ent tänapäeva publikut on väga raske šokeerida, sest maailm on nii lahti. Ent seegi on näitlejale väga tugev argument: kas saab publik minust jagu, või saan mina publikust jagu. See on vägikaika vedamine. Esietendusel, mulle tundus, et lava võitis. Publik tuli väga hästi kaasa.“

„Meid pandi emaga koguni samasse garderoobi.“

„„Kabaree“ on igatepidi eriline,“ ütleb Piret Krumm. „Seda materjali võiks igal aastal uuesti lavastada. Lisaks sellele on see Estonias – sellest uksest vaevalt draamanäitleja naljalt sisse saab. Kui see juhtub, on see juba omaette ime. Ning kui on veel välislavastaja, kes on oma elus näinud kaheksat erinevat „Kabaree“ lavastust! Mina ei ole näinud mitte ühtegi – see on

minu esimene „Kabaree“.

Sally rollile laulis-mängis Piret end prooviesinemisel. „Läks minu nädalat mööda, olin juba mõelnud, et võtan saatuse vastu ega hakka üleliia mõtlema,“ meenutab ta. „Kui aga selgus, et minu variandiga oldi nõus, tegi see mulle väga palju rõõmu – ma polnud pikalt saanud mängida suurt osa. Tekkis jälle isu laval olla. Pealegi oli minu jaoks eos selle töö ümber pidulik ja pühalik moment. Pluss veel see, et teater, kus „Kabareed“ teen, on see, kus olen üles kasvanud. Omakorda on ses töös respekt ka veel selle maja vastu. Minul isiklikult on selle majaga side, aga ma ei tea, kas sel majal ka minuga side on. Eks see ole kõikide võimaluste maja, aga kindlasti on seal inimesi, kelle unistus pole ses majas täide läinud.“

Esimest korda elus on tal võimalik oma ema Katriniga koos laval mängida, esimest korda elus jagavad nad ruumi ka lavavabadel hetkedel. „Meid pandi emaga koguni samasse garderoobi,“ muigab Piret. „Oli näha, et püüame võimalikult vähe seal garderoobis olla – üks läheb, teine tuleb. Kumbki ei hakanud protestima, kui meid nii paigutati, mis seal ikka. Kui pannakse, siis pannakse, see pole koht, kus hakata vaidlema.“

Emaga koos mängimine on talle aga omaette kogemus: „Ta on vastuvõtlik ja impulsiivne ja olen nüüd selles ise ka veendunud, et ta on ikka noor inimene. Ta liigub teinekord noortest kiiremini! Ta on nii särtsu täis ja tema sisemine mootor töötab mingi imelise kütuse peal – see toimib väga hästi laval. Ning ta on lihtsalt õnnelik, et saame koos seda tööd teha. Usun, et kõik, kes on seda rolli mänginud, elavad uuele tegijale kaasa. Sest elu koos selle rolliga on väga huvitav. Ma ikka veel avastan Sallyt, aga avastamist on veel. Esietendused pole minu tass teed – ma ei armasta neid, sest seal on soorituse pinge peal. Alates viiendast etendusest kaob see ära ja saab loole rahulikult keskenduda.“

„Pilk, kui ta meid vaatas, jääb mulle surmani meelde!“

1984. aasta Estonia „Kabaree“ ja selsamal laval vastselt esietendunud lavaloo vahele jääb veel üks. Tõsi, see kandis nime „Cabaret“ ning selles säras Sallyna Gerli Padar. Ses Georg Malviuse lavastuses sai Helgi veel korra endale südamelähedast preili Schneiderit mängida. Koos Guido Kanguriga moodustasid nad vanapaari, kelle sulnile suhtele teeb lõpu natside võim. Toona oli trupis kaks preili Schneiderit, kellele juudist Schulz apelsine kinkis – Salloga kahasse mängis ka Helene Vannari.

Kord aga, vastu etendust, selgus, et elunautlejast preili Kosti kehastav Ülle Lichtfeldt ei saa gripilaine tõttu etendusele tulla. Kõne all oli etenduse ärajätt. Sallo ei lasknud produtsentidel kaua ahastada. „Ütlesin, et ma olen ühes lavastuses kaasa teinud, tean kogu teksti. Istusin ju kõikides proovides. Ent trupile keegi teatada ei jõudnud.“

Nii said kolmikstseenis ühtäkki kokku Guido Kangur, kes mängis härra Schulzi, ja Helene Vannari, kes oli teine preili Schneider. Ning preili Kostina Helgi. „Pärast meie kolmest stseeni ütles Guido, et arvas, et tal on hallutsinatsioonid – kuidas saab laval korraga kaks preili Schneiderit olla!“ naerab Helgi. „Tema pilk, kui ta meid vaatas, jääb mulle surmani meelde – see oli võrratu!“